

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

ІНСТИТУТ РОСЛИНИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НААН УКРАЇНИ

**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 31 березня 2025 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 березня 2025 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 136 с.

У матеріалах конференції наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Юрченко С.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Четверик О.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Рошко І.І. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор філософії.

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол №8 від 10 квітня 2025 року.

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

Басюк П.Л., Грабовський М.Б., Павліченко К.В., Німенко С.С., Мандриш О.Ю., Железняк В.В. ДИНАМІКА ЗМІНИ ВМІСТУ СУХОЇ РЕЧОВИНИ У РОСЛИНАХ КУКУРУДЗИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ МІКРОДОБРИВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	41
Кулик М. І., Рожко І. І. АНАЛІЗ СОРТІВ БОБОВИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР ЗА ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНИМИ ОЗНАКАМИ, КІЛЬКІСНИМ ТА ЯКІСНИМ СКЛАДОМ В РЕЄСТРІ СОРТІВ РОСЛИН	44
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. МЕТОДИ СТВОРЕННЯ НОВОГО СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ТРИТИКАЛЕ	46
Коваленко Н.П., Поспелова Г.Д. АНГЛІЙСЬКІ ТРОЯНДИ СЕЛЕКЦІЇ ДЕВІДА ОСТІНА	49
Долгальова Ю.А., Куманська Ю.О., Лозінський М.В., Сидорова І.М. ОЦІНКА СПЕЛЬТОПОДІБНИХ ЧОРНОБИЛЬСЬКИХ РАДІОМУТАНТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА НАТУРОЮ ЗЕРНА	52
Тищенко В.М., Криворучко Л.М., Котелевський Є.Ю., Коваль Д.О. РІВЕНЬ ФОРМУВАННЯ І МІНЛИВІСТЬ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК СОРТУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОНАТА ПОЛТАВСЬКА ПРИ ФРАКЦІЙНОМУ ВИРОЩУВАННІ ЗЕРНА	54
Жук О.І. ВРОЖАЙНІСТЬ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ЗА УМОВ ПОСУХИ	56
Чернобай Ю.О., Рябчун В.К., Кузьмишина Н.В., Шиянова Т.П. ЗБЕРІГАННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР У КОНТРОЛЬОВАНИХ УМОВАХ	60
Оборонова А.В., Поспелов С.В. ГІСОП ЛІКАРСЬКИЙ: СПОСОБИ РОЗМНОЖЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ	61
Голуб О.Р., Коваленко Н.П. СЕЛЕКЦІЯ КУКУРУДЗИ НА СТІЙКІСТЬ ДО ХВОРОБ	63
Баган А.В., Рибкін В.В. АНАЛІЗ СОРТИМЕНТУ НУТУ ЗВИЧАЙНОГО	66
Криворучко Л.М., Сіренко М. ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	68
Рибальченко А.М., Ісаков Р.Р. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ НАСІННИЦЬКОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ	69
Баган А.В., Маслівець О.В. НОВІ ПІДХОДИ ДО АДАПТИВНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА УМОВ ЗМІН КЛІМАТУ	72

СЕКЦІЯ 3. СОРТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ УРОЖАЙНОСТІ

Молдован Ж.А., Молдован В.Г. ВПЛИВ АЗОТНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ ГІБРИДАМИ КУКУРУДЗИ СКОРОСТИГЛИХ ГРУП	75
---	----

4. Gaviley O.V., Katerynych O.O., Ionov I.A., Dekhtiarova O.O., Griffin D.K., Romanov M.N. Triticale: A General Overview of Its Use in Poultry Production. *Encyclopedia*. 2024. № 4. P. 395–414. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia4010027>

5. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні. Загальна частина. Київ. 2016. 117 с.

АНГЛІЙСЬКІ ТРОЯНДИ СЕЛЕКЦІЇ ДЕВІДА ОСТІНА

Коваленко Н.П., доцент кафедри захисту рослин, к. с.-г. н., доцент
Поспєлова Г.Д., доцент кафедри захисту рослин, к. с.-г. н., доцент

Полтавський державний аграрний університет МОН України

Англійські троянди селекції Девіда Остіна (*English Roses*, або *David Austin's Roses*) – особлива група чагарникових троянд, які набули популярності в усьому світі, особливо в Японії та США, й відзначені багатьма нагородами. В Україні троянди Девіда Остіна з'явилися порівняно недавно і останніми роками їх вирощування набуває все більшої популярності. Створені видатним англійським селекціонером сорти характеризуються повторним, майже безперервним цвітінням (ремонтантністю), що триває до осені (до жовтня), старовинним типом квітки (часто форма великого широкого келиху), приємним ароматом давніх троянд [2, 3].

Працювати над створенням нових сортів Девід Остін почав у 1950-х роках. Першою успішною його роботою вважається виведена ним 1961 року

троянда «*Constance Spry*», яку він присвятив відомій жінці – флористу Констанс Спрей. Розсадник Девіда Остіна являє собою розарій площею 0,8 га в невеликому містечку Олбрайтон (300 км від Лондона).

Вже у 1969 році була створена компанія "David Austin Roses". За 55 років селекційної роботи та вирощування троянд вона стала сімейним бізнесом. Троянди Д. Остіна мають колективний стиль. Щороку у розпліднику виводять близько 300 нових сортів, а після жорсткого відбору, лише 3-5 реєструються компанією та виводяться на ринок.

Девід Остін працював зі шрабами (високими, досить жорсткими кущами), оскільки саме велика маса надає змогу повною мірою насолодитися ідеальністю форм та відтінків. Рослини формують повноцінний гарний кущ протягом 3-4 років. В окремих закордонних виданнях троянди Остіна ще називають New Shrubs.

Троянди Девіда Остіна не мають аналогів, відрізняються своїм зовнішнім виглядом та формою. Крім того, вони невибагливі до освітлення (вистачає 4-5 годин сонячного світла на добу), витривалі до кліматичних змін, володіють стійким імунітетом до бактеріальних хвороб, потужною енергією росту.

Група англійських троянд з'явилася в 70-х роках минулого століття, як результат селекційної роботи.

Сорти Девіда Остіна розподілені автором на 4 групи [1]:

1 група – *English Old Rose Hybrids* – отримані в результаті схрещування старовинних троянд (дамаських, гальських та ін.) із флорібундами та чайно-гібридними. Найбільше нагадують старовинні троянди за забарвленням квіток (переважають рожеві, малинові, пурпурові відтінки), сильним ароматом (з фруктовими нотами), розміром (середній) та галуженням куща. В Україні вирощуються такі сорти: «*The Prince*», «*Sophy's Rose*», «*Glamis Castle*», «*Fisherman's Friend*».

2 група – *Leander Hybrids* – включає сильнорослі сорти, близькі до сучасних, що формують високі кущі з дугоподібними пагонами. Для сортів цієї групи характерні великі квітки переважно пастельних відтінків жовтих та

червоних кольорів, із сильним різноманітним ароматом, який притаманний як старовинним чайним трояндам, так і сучасним сортам з нотами лимону, малини, яблука та ін. Популярними в нашій країні є: «*Golden Celebration*», «*Pat Austin*», «*Alan Titchmarsh*», «*Benjamin Britten*», «*Crown Princess Margareta*», «*James Galway*», «*Charles Austin*», «*Christopher Marlowe*» та ін.

3 група – *English Musk Hybrids* – включає сорти створені в результаті схрещування оригінальних, отриманих Девідом Остіном гібридів старовинних троянд, із нуазетовими трояндами. Порівняно з попередніми сорти групи 3 формують менш потужний кущ. Їм притаманний різноманітний аромат, однак мускусні відтінки є лише в деяких сортів. Для квіток характерні м'які світлі рожеві, абрикосові, жовті, або персикові відтінки. В Україні поширені сорти: «*Crocus Rose*», «*Graham Thomas*», «*Evelyn*», «*The Pigrim*», «*Tea Clipper*».

4 група – *English Alba Rose Hybrids* – об'єднує сорти, які отримані в результаті схрещування гібридів *Rosa alba* L. з іншими англійськими трояндами. Габітус та характер цвітіння їх нагадує шипшину, тому сорти цієї групи ідеальні для створення так званих «диких» садів, а не тільки для регулярних насаджень.

Серед сортів Д. Остіна добре відомі не лише паркові, а й призначені для контейнерного вирощування. Максимальний декоративний ефект досягається при висаджуванні троянд групами по 3-5 кущів.

Таким чином, троянди Девіда Остіна є високодекоративними сортами, перспективними для впровадження у виробництво та використання в ландшафтному дизайні, озеленені громадських територій, створенні ексклюзивних тематичних експозицій.

Список літературних джерел:

1. Austin, D. (2009). *Handbook of Roses 2009/10*. Albrighton: David Austin Nursery Limited. 120 p.
2. Mattock, J. (1996). *Reader's Digest Gardener's Guide to Growing Roses: All the Techniques Needed for Successful Rose-growing, Plus a Gardener's Directory of Key Varieties*. New York: Reader's Digest Association. 160 p.
3. Titchmarsh, A. (2011). *How to Garden: Growing Roses*. London: BBC Books. 128 p.